

Fransa Cumhurbaşkanlığı Seçimi

Fransa'da Savaş ile Değişen Siyasi İklim

Fransa geri sayıma başladı 10 Nisan'da sandıklar kurulacak ve Fransa halkı cumhurbaşkanlığı seçimi ile ülkenin 5 yıllık kaderini belirleyecek. Seçimde, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron da dahil olmak üzere 12 aday yarışacak. Adaylar, Rusya-Ukrayna savaşının gölgesinde seçime gidiyor, seçim kampanyalarının yönünü de savaş belirliyor.

Rusya'nın 24 Şubat'ta Ukrayna'ya yönelik başlattığı askeri hareket, sadece Ukrayna'yı değil dünyayı sarstı. Savaş, başta ekonomik ve stratejik olmak üzere birçok açıdan dünya düzenini değiştirdi, güç dengelerini şekillendirdi. ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri Rusya'ya yönelik yaptırımları birbiri ardına sıraladı.

Savaşın öncesinde ve savaş sırasında birçok dünya lideri Moskova ile diplomasi trafiği yürüttü. Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde olan ve Avrupa Birliği Dönem Başkanlığını

yürüten Fransa, Rusya'yı durdurmak için olağanüstü çaba sarf etti.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, savaştan hemen önce Moskova'da Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile uzun bir masanın etrafında bir araya geldi, görüşme masası çok konuşulsa da Macron mevkidasını ikna edemedi. Macron'un savaş sırasındaki çabaları da seçim yatırımı olarak değerlendirildi.

Savaşın Gölgesinde Seçim Süreci

Rusya-Ukrayna savaşı başladığında Fransa'da seçim takvimi işliyordu. Yaklaşık 30 kişi Fransa'nın yeni yönetimine aday adaylığı olduğunu duyurdu ancak aday adaylığının resmi adaylığa dönüşebilmesi için Fransa'da adaylık barajı olarak görülen imza barajının geçilmesi gerekiyordu. İmza barajı demek en az 30 ilçeden belediye başkanları, milletvekilleri, senatörler, ilçe ve bölge meclis üyeleri gibi yaklaşık 42 bin seçilmişten en az 500'ünün imzasını alma anlamına

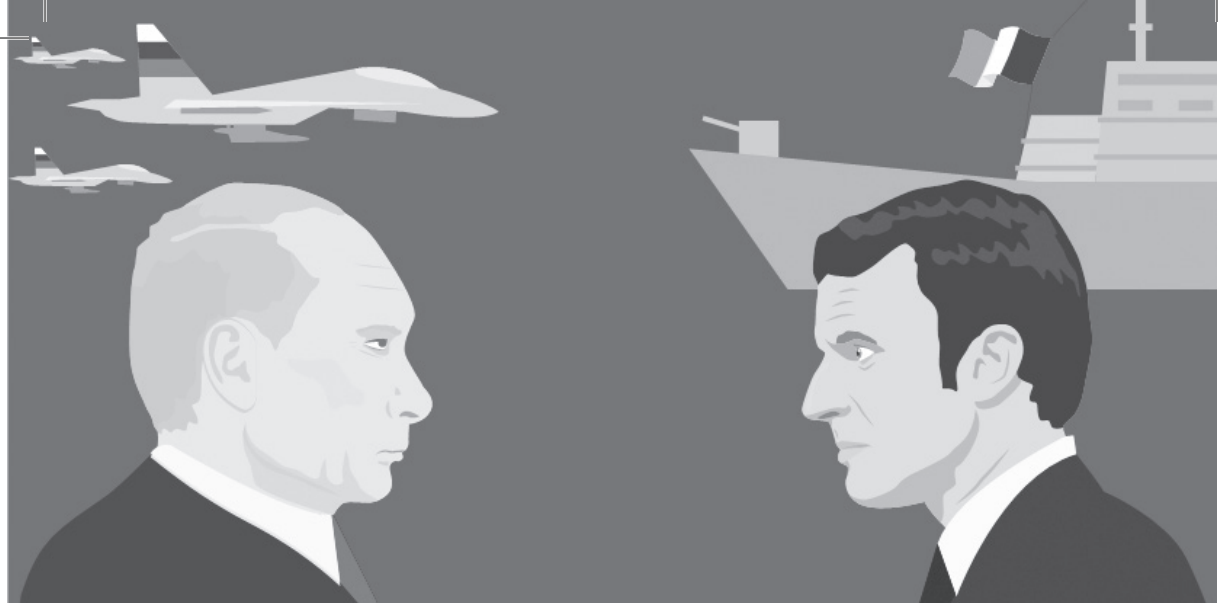

Photo: Shutterstock

geliyor. Aday adayları 4 Mart'a kadar 500 imzaya ulaşip adaylıklarına resmîyet kazandırmaya çalıştı.

Seçimin iddialı adayları Eric Zemmour, Marine Le Pen, Valerie Pécresse, Jean-Luc Melenchon gibi isimler adaylıklarını günler öncesinden açıklasa da adaylığına kesin gözüyle bakılan Cumhurbaşkanı Macron, rakiplerinin aksine son güne kadar adaylığını açıklamadı. Macron'un adaylık açıklamasını ertelemesi "Uluslararası alanda kendini göstermeye çalışmaktan, adaylığını açıklamaya zaman bulamıyor" yorumlarına neden oldu. 3 Mart'ta Macron'un Fransa halkına hitaben yazdığı bir mektup yerel gazetelerde yayımlandı ve bu mektupla adaylığı duyuruldu.

Resmî başvuruların ardından 7 Mart'ta Anayasa Konseyi cumhurbaşkanlığı yarışında adaylığı kesinleşen isimleri açıkladı. O açıklamaya göre Nathalie Arthaud, Nicolas Dupont-Aignan, Anne Hidalgo, Yan-

nick Jadot, Jean Lassalle, Marine Le Pen, Emmanuel Macron, Jean-Luc Melenchon, Valerie Pécresse, Philippe Poutou, Fabien Roussel ve Eric Zemmour 10 Nisan'da Fransa Cumhurbaşkanlığı için yarışacak isimler oldu.

Merkez sağda Cumhurbaşkanı Macron ile Valerie Pécresse, aşırı sağda Eric Zemmour ve Marine Le Pen'in, aşırı solda ise Jean-Luc Melenchon dikkat çekiyor.

Seçimin Dikkat Çeken Adayları

Emmanuel Macron, ikinci kez cumhurbaşkanı olmak için yarışacak. 44 yaşındaki Macron, bu seçimin en genç adayı... Macron'un ismi anketlerde seçimin ilk tur kazananı olarak öne çıkıyor.

Fransa Anayasası'na göre cumhurbaşkanı 5 yıllığına seçiliyor ve üst üste yalnızca iki dönem görev yapabiliyor. 2017 yılında Fransa Cumhurbaşkanı seçilen Macron'un 5 yıllık görev süresine Sarı Yelekliler eylemi damga vurdu.

Ekonomik gerekçelerle 2018 yılında başlayan eylem 2020 yılına kadar şiddetli gösterilerle devam etti. Göstericiler akaryakıt zamlarını ve vergileri protesto edip, işsizlik oranının düşürülmesini, halkın alım gücünün artırılmasını, ekonominin iyileştirilmesini talep ediyordu. Macron'un imajını zedeleyen gösterileri Covid-19 salgını ve sokağa çıkma yasakları durdurdu. Sarı Yelekliler eylemi bitse de Covid-19 salgını da Fransa'yı olumsuz etkiledi. Pandemi de Fransa ekonomisi ciddi bir küçülme yaşarken, salgına karşı aşı geliştirememesi de Fransa'nın gelişmiş ülke imajına gölge düşürdü.

Zaman zaman ürkütücü terör olaylarının yaşandığı ülkede Macron, bu olaylar üzerinde İslamofobiyi kurum-sallaştırmak ve ekonomik kaygılara

ilişkin dikkatleri farklı yöne çekmek için Müslümanları hedef almakla suçlandı.

Macron döneminde birçok cami ve Müslüman sivil toplum kuruluşunun kapatılması da Macron'un izlediği ayrımcılık politikasına örnek gösteriliyor.

Macron gibi merkez sağda yer alan Paris'in de içinde bulunduğu Ile-de-France Bölge Konseyi Başkanı Valerie Pecesse Cumhuriyetçiler Partisinin (LR) adayı olarak yarışacak.

Valerie Pecesse, 54 yaşında ve eski Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy döneminde; 2007-2011 yılları arasında Yükseköğretim Bakanlığı, 2011-2012 yıllarında ise Maliye Bakanlığı ve Hükümet Sözcülüğü yaptı.

Photo: Shutterstock

Photo: Shutterstock

Parti içerisinde cumhurbaşkanı adayını belirleme seçiminde usulsüzlük yaptığı iddiası ile gündeme gelen Pecresse'in seçim kampanyasındaki sözleri de büyük eleştirilere neden oldu.

Pecresse'in "Haşemayla havuzlara girilmesine karşı çıkıyorum. Başörtüsü dini bir emir değildir. O kadının itaatının bir simgesidir. Benim başkanlığında hiçbir kadın itaat etmeyecek." sözleri İslam karşıtlığı olarak değerlendirildi.

Seçim vaatleri arasında göç ve güvenlik konuları ilk sıralarda yer alan Pecresse'in, "Uyuşturucu ve suç çetelerini temizlemek için Karcher'ı kilerden çıkarma zamanı geldi" sözleri ise Alman temizlik ürünler üreticisi Karcher'ı kızdırdı. Karcher firması daha önce de

markanın Fransa siyasetine alet edildiğini ve bu durumun sonlandırılması gerektiğini anlatan bir açıklama yaptı.

Pecresse, "Türkiye'nin AB'ye entegre olmasına karşı çıkacağım." sözleriyle de Türkiye'nin AB üyeliğine karşı bir tutum sergiledi.

Aşırı Sağcı Adaylar Yazar Eric Zemmour ve Milletvekili Marine Le Pen

Göçmen bir ailenin çocuğu olmasına rağmen yabancılara karşı takındığı ırkçı tavırla dikkat çeken gazeteci-yazar Eric Zemmour, Fransa'da aşırı sağın yükselen ismi olarak yorumlanıyor. Aylar öncesinden daha adaylığı bile açıklanmadan anketlerde Zemmour isminin ön plana çıkması aşırı sağcı rakibi Marine Le Pen'in "tahtını

sallayacak” yorumlarını beraberinde getirmişti. Basında ve televizyon kanallarında sıkça yer alan 64 yaşındaki Zemmour, İslam ve göçmen karşıtı olarak biliniyor. Hatta 2019 yılında katıldığı bir televizyon programında Müslümanlara İslam ve Fransa arasında bir seçim yapmaları gerektiğini söylemiş ‘Banliyölerde başörtülü Müslüman kadınların Fransa’da İslam hakimiyeti kurmak istediğini’ ileri sürmüştü. Bunun üzerine Zemmour hakkında başlatılan soruşturmada mahkeme, İslam karşıtı ifadelerin ayrımcılığı, nefreti ve şiddeti körüklediği gerekçesiyle Zemmour’a 3 bin avro para cezası vermişti.

Aşırı sağdan cumhurbaşkanı adayı olan bir diğer isimse Ulusal Birlik Partisi (RN) lideri ve Fransa Ulusal Meclisi Milletvekili Marine Le Pen.

Marine Le Pen, Fransa’nın tanınmış aşırı sağ siyasetçilerinden Jean-Marie Le Pen’in kızı. Cumhurbaşkanlığı yarışında da oldukça tecrübeli. Üçüncü kez cumhurbaşkanı adayı olan Le Pen, 2017 seçiminde Macron’un en güçlü rakibi olarak ikinci tura kalmayı başarmıştı.

Kamusal alanda başörtüsü yasağı, yabancıların ülkeye girişine sınırlama yabancılara yapılan aile yardımını kaldırma ve NATO’dan ayrılma Le Pen’in dikkat çeken vaatleri arasında yer alıyor.

Savaşın seçim iklimine etkisi göz önüne alındığında Le Pen’in Rusya

Devlet Başkanı Vladimir Putin’le el sıkıştığı bir fotoğraf karesini broşürlerinde kullandığı ancak Rusya’nın Ukrayna’ya karşı başlattığı operasyon sonrasında ise bu broşürlerin imhasını istediği iddia edildi. İddia doğrulanamasa da Le Pen, Putin’in savaş tutumunu eleştiren açıklamalar yaptı.

Sol Çizgide Yarışın Dikkat Çeken Temsilcisi Jean-Luc Melenchon

Aşırı solcu Boyun Eğmeyen Fransa (LFI) Lideri Jean-Luc Melenchon da daha önce 2012 ve 2017 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yarışmış, 2012’de yüzde 11.10, 2017’de ise yüzde 19.58 oy oranı ile yarışı kaybetmişti. Üçüncü kez aday olan Melenchon, daha çok sosyal konulara eğiliyor. Asgari ücretin yükseltilmesi, oy kullanma hakkının 16’ya düşürülmesi, fiyat artışlarının yasaklanması vaatleri arasında yer alıyor. Seçilmesi halinde yakıt, elektrik ve bazı gıda maddelerinde fiyatları donduracağını belirtiyor.

Jean-Luc Melenchon, sosyal medya hesabından PKK elebaşı Abdullah Öcalan ile ilgili yaptığı paylaşımı ile oldukça dikkat çekti. Melenchon o paylaşımında “Öcalan 23 yıldır Türkiye’de tutuklu. Neredeyse Mandela kadar. Bu adil değil. Barış için Öcalan’ı serbest bırakmak gerekir” ifadelerini kullandı.

Melenchon’un bir diğer dikkat çeken çıkışı ise Müslümanlara yönelik destek içeren açıklamasıydı. Diğer adaylar Müslümanlara karşı bir tutum sergilerken Melenchon, katıldığı

bir televizyon programında “Bugün diğer zamanlardan daha kötü olan şey, Müslümanlara yönelik sürekli damgalama ve aşğılama. Bu, kabul edilemez.” dedi.

Yeşiller Partisinin (EELV) Başkanı ve Avrupa Parlamentosunda (AP) milletvekili Yannick Jadot, ise Cumhurbaşkanlığı yarışında iklim değişikliği ile mücadele ve cumhurbaşkanlığı görev süresini 5 yıldan 7 yıla çıkarma vaatleri ile dikkat çekiyor.

Paris Belediye Başkanı Anne Hidalgo Sosyalist Partisinin (PS) adayı olarak öne çıkıyor. Komünist Partisi (PCF) ise 10 yıl aradan sonra ilk kez bir aday çıkardı ve PCF’nin Genel Sekreteri Fabien Roussel ile yarışa katıldı. Roussel, Rusya-Ukrayna savaşı üzerinden gitti, savaş sonrası Rus oligarkların mülklerine el konulması ve

bu mülklere Ukraynalı göçmenlerin yerleştirilmesi çağrısı yaptı.

İkinci Tur 24 Nisan’da Yapılacak

Seçimin ilk turu 10 Nisan’da yapılacak. Adaylardan herhangi biri ilk turda salt çoğunluğu sağlayamazsa, 24 Nisan’da bir kez daha sandıklar kurulacak ve en fazla oyu alan iki aday ikinci turda yarışacak.

Kamuoyu yoklamalarında ibre Macron’undan yana gözüüyor. Macron’un seçimin ilk turunda yüzde 25-30 aralığında oy oranı ile ikinci tura çıkacağı tahmin ediliyor. İkinci turda ise muhafazakâr Valerie Pécresse, aşırı sağdan Marine Le Pen veya Eric Zemmour Macron’un olası rakipleri olarak görülüyor.

EURO Politka Dış Haberler Editör Ekibi